

UDK 811.131.1'42

811.131.1:32

Izvorni znanstveni članak

Prihvaćen za tisak 10. 5. 2026.

<https://doi.org/10.29162/jez.2026.8>

Magdalena Nigoević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Ponavljanja na primjerima intervju s talijanskim političarima*

U ovom se prilogu proučavaju vrste ponavljanja u specifičnoj podvrsti političkog diskursa – medijskom političkom intervjuu. Politički intervju razgovorna je vrsta u kojoj institucionalni akteri sudjeluju kako bi komentirali određenu temu, a njihov govor usmjeravaju medijski stručnjaci (v. Lauerbach i Fetzer 2007). Uloge, funkcije i motivacija sudionika određene su okruženjem u kojem se politički intervju ostvaruju i prema svojem određenju oni bi trebali biti strukturirani govorni događaji s jasno definiranim pravilima i interakcijskim normama. Unatoč tome, vrlo je česta upotreba ponavljanja koja mogu imati različite funkcije: od onih koji su rezultat nesigurnosti, neugode i/ili nesnalaženja do onih planiranih i namjernih koja često imaju funkcije naglašavanje važnih riječi, sintagmi i rečenica kako bi se pojačala prijemчивost poruka, odnosno privukla pozornost slušatelja. Takva ponavljanja pojačavaju ilokucijsku snagu iskaza i persuzivnog su karaktera, čime se potvrđuje pretpostavka da politički diskurs često zanemaruje sadržaj, odnosno propoziciju i da se najčešće usredotočuje na učinak koji se želi postići pri obraćanju ciljanoj publici.

Cilj je istraživanja na primjeru medijskih intervju s talijanskim političarima ukazati na različite funkcije ponavljanja koje političari koriste u toj podvrsti političkog diskursa. Analizirani korpus sastavljen je od dvanaest (12) intervju s talijanskih političara i novinara dostupnih na platformi YouTube (videoisječci su u trajanju cca 15 – 25 minuta svaki) koji su nastali u razdoblju između 2022. i 2024. godine. Intervju u trajanju od cca četiri (4) sata transkribirani su u cijelosti kako bi se mogle izdvojiti i u njima analizirati različite vrste ponavljanja.

* Ovaj je rad financirao Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu institucijskim znanstvenim projektom br. FFST-KOMP-25-7 „Manipulativne strategije u političkom diskursu: lingvistički i retorički pristup (MASPOD)“.

Kako bi se odgovorilo na istraživačka pitanja, intervjui su analizirani kvalitativno i kvantitativno, uz klasifikaciju različitih vrsta ponavljanja prema funkcionalnoj podjeli (prilagođeno i dopunjeno prema Lichtkoppler 2007; Ponzi 2019). Ova je klasifikacija omogućila analizu učestalosti i funkcionalne distribucije ponavljanja u intervjuima.

Ključne riječi: politički intervju, diskursna analiza, vrste ponavljanja, talijanski jezik

1. Uvod

Procesi ponavljanja u jeziku – shvaćeni u širokom smislu kao dvostruka ili višestruka pojava istog jezičnog elementa unutar određenog jezičnog konteksta – uvijek su pobuđivali interes u raznim filološkim studijama. Postoji čitav spektar funkcija ponavljanja unutar književnog teksta: u pjesništvu ponavljanje ima presudnu ulogu u oblikovanju ritma i metričke strukture; u proznim tekstovima, između ostaloga, može služiti kao sredstvo za usmjeravanje čitateljeve pozornosti, naglašavanje određenih ideja ili stvaranje kohezije unutar teksta (v. Lausberg 1969). Ponavljanje može imati i psihološku dimenziju kao jedan od ključnih alata za psihološki razvoj, preobrazbu i učvršćivanje novih obrazaca ponašanja (v. Assagioli 2012). Ponavljanje u jeziku i književnosti ima i kognitivnu dimenziju jer utječe na pamćenje, razumijevanje i emocionalni doživljaj teksta. U govornom jeziku i retorici ponavljanje se često koristi kao sredstvo uvjeravanja i retoričkog naglašavanja (v. Mortara Garavelli 1994).

Suvremeni pristupi retorici i diskursnoj analizi proširili su shvaćanje ponavljanja izvan klasičnih figura govora. U usmenom diskursu ponavljanje služi za održavanje tijeka komunikacije osiguravajući razumijevanje među sugovornicima. U diskursnoj analizi ponavljanje se promatra u širem društvenom i ideološkom kontekstu pa se istražuju načini na koje različiti obrasci ponavljanja pridonose oblikovanju političkog diskursa. Korištenje ponavljanja u političkom diskursu ima različite funkcije, uključujući uvjeravanje, manipulaciju, naglašavanje ključnih ideja i stvaranje emotivnog utjecaja na publiku.

2. Teorijska pozadina

Ponavljanje je fenomen koji je intrinzično povezan s jezikom. Iako intuitivno možemo formulirati opću i sveobuhvatnu definiciju ponavljanja kao ponovne pojave neke jezične jedinice u određenom kontekstu, funkcije i upotrebu tog fenomena u jeziku nije uvijek jednostavno razlučiti. Ponavljanje u jeziku naziva se različitim imenima – repeticija, iteracija, opetovanje, reduplikacija, udvostručavanje, samo su neke od njih – ovisno o tome tko ga i u koju svrhu koristi.¹

196 ¹ Aitchinson je na engleskom jeziku vrlo vješto i domišljato (p)opisala različite nazive jezičnog ponavljanja: „When parrots do it, it's parrotting. / When advertisers do it, it's reinforcement. / When chil-

2.1. Ponavljanje u jeziku

Postoje određeni parametri (v. Aitchinson 1994; Bazzanella 1996) korisni za proučavanje fenomena ponavljanja (stupanj varijacije ponovljenog elementa, vremenski/prostorni razmak između prvotnog iskaza i ponovljene jedinice, duljina ponovljenog elementa, namjerno/nenamjerno ponavljanje i sl.), kao i vrsta govora, situacije ili jezične varijante (pripremljeni/spontani govor, dječji govor, govorni poremećaji i dr.) u kojima se ponavljanje ostvaruje. Neke su vrste ponavljanja bolje proučene od drugih, poput rekurzije², redundancije³ i reduplikacije. Reduplikacija se najčešće određuje kao ponavljanje fonološkog materijala unutar riječi (engl. *the systematic repetition of phonological material within a word*; Rubino 2005: 11), odnosno kao udvajanje dijela morfološke osnove (engl. *the doubling of some component of a morphological base*; Inkelas i Downing 2015: 502) s ciljem izražavanja određenog značenja ili gramatičke funkcije. Prema Markoviću, reduplikacija se odnosi na „ponavljanje fonoloških, fonetskih i morfoloških jedinica [...], kojim ponavljanjem nastaje nova jezična jedinica veličine riječi“ (Marković 2007: 141). Najčešće se odnosi na ponavljanje slogova i riječi u neposrednom okruženju koje ima funkciju pojačavanja osnovnog značenja (*crven crven* za „jako crven“, *pun puncat* „prepun“) ili izražavanje gramatičkog aspekta (*govori govori* za isticanje trajanja radnje).⁴

U literaturi se reduplikacija i ponavljanje tradicionalno analiziraju kao dva odvojena fenomena, svaki sa specifičnim značajkama i funkcijama – reduplikacija kao specifična morfološka strategija, a ponavljanje kao širi pojam koji se koristi u stili-

dren do it, it's imitation. / When brain-damaged people do it, it's perseveration or echolalia. / When disfluent people do it, it's stuttering or stammering. / When orators do it, it's epizeuxis, plocce, anadiplosis, polyptoton or antimetabole. / When novelists do it, it's cohesion. / When poets do it, it's alliteration, chiming, rhyme, or parallelism. / When priests do it, it's ritual. / When sounds do it, it's gemination. / When morphemes do it, it's reduplication. / When phrases do it, it's copying. / When conversations do it, it's reiteration.“ (Aitchinson 1994: 15) [Kad papige ponavljaju, to je „papagajstvo“. / Kad oglašivači ponavljaju, to je pojačavanje. / Kad djeca ponavljaju, to je oponašanje. / Kad osobe s oštećenjem mozga ponavljaju, to je perseveracija ili eholalija. / Kad osobe s govornim poteškoćama ponavljaju, to je mucanje ili zamuckivanje. / Kad govornici ponavljaju, to je epizeuksa, *plocce*, anadiploza, poliptoton ili antimetabola. / Kad romanopisci ponavljaju, to je kohezija. / Kad pjesnici ponavljaju, to je aliteracija, asonanca, rima ili paralelizam. / Kad svećenici ponavljaju, to je ritual. / Kad se zvukovi ponavljaju, to je geminacija. / Kad se morfemi ponavljaju, to je reduplikacija. / Kad se fraze ponavljaju, to je kopiranje. / U razgovoru je to iteracija.] (autorski prijevod)

² Jedno od inherentno gramatičkih svojstava jezika koje označava „ponavljanje određene kategorije na različitim hijerarhijskim razinama.“ Primjer jezične rekurzije je: *Sreo je čovjeka koji je čitao knjigu koju je napisao predsjednik koji je vodio državu...* (v.: <http://struna.ihj.hr/naziv/jezicna-rekurzija/24798/>; zadnji pristup 21. ožujka 2025.). Više o tom fenomenu u Roeper i Speas (2014).

³ *lingv.* ponavljanje obavijesti u komunikaciji radi sprječavanja nesporazuma; zalihost, zališnost (v.: https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=dlplWBQ%3D&keyword=redundancija; zadnji pristup 21. ožujka 2025.).

⁴ U talijanskom se jeziku reduplikacija smatra povremenim morfološkim postupkom semantičkog intenzificiranja. Više o tome u: Wierzbicka (1986); Thornton (2009); Bonacchi (2017); Nigoević (2020).

stičke, pragmatičke i diskursne svrhe. Reduplikacija se obično smatra gramatičkim procesom i definirana je nizom formalnih karakteristika (v. Moravcsik 1978; Rubino 2005; Gil 2005; Inkelas i Downing 2015), dok se ponavljanje uglavnom promatra na funkcionalnoj razini ostvarivanja određenih svojstava i povezano je s područjima retorike, diskursa i pragmatike (v. Bazzanella 2011; Stolz 2018; Barotto e Mattioli 2020).⁵

Fenomen ponavljanja često je bio predmet interesa u istraživanjima analize razgovora i interakcijske lingvistike (v. Tannen 1987a, 1987b, 2007²; Bazzanella 2011). Za Tannen ponavljanje je sveprisutno: sve što govorimo i činimo oblikovano je onime što je već ranije izrečeno i učinjeno. Tijekom razgovora govornici ponavljaju i parafraziraju riječi drugih kako bi uspostavili i održali interakciju. Kombinacija ponavljanja i varijacije, odnosno – njezinim riječima – „stalnosti i novine“ (engl. *fixity and novelty*), ono je što „omogućuje stvaranje značenja“ (engl. *makes possible the creation of meaning*; Tannen 2007²: 49). Brojna su druga sociolingvistička istraživanja pružila uvide u različite vrste jezičnog ponavljanja opisujući funkcije ponavljanja u razgovoru (da spomenemo samo Norrick 1987; Bazzanella 1999; Wong 2000) i ukazujući na činjenicu da učestalost kojom se ponavljanje pojavljuje u govoru nije slučajna. Naprotiv, različite specifične funkcije ponavljanja koje se najčešće izdvajaju su: način kojim se osigurava tečnost i učinkovitost komunikacije; može se koristiti kao strategija za dobivanje vremena i reorganizaciju govora omogućujući govorniku da zadrži svoj govornički red (v. Bazzanella 1994: 207–208); ponavljanje osigurava ujednačenu izmjenu govorničkih redova, upućuje na pozornost i angažiranost, a može ukazivati i na slaganje ili neslaganje među sugovornicima (v. Bazzanella 1994: 209); smanjuje semantičku gustoću sadržaja olakšavajući razumijevanje; može pridonijeti koheziji diskursa povezujući tematske i rematske elemente i potiče interakciju među govornicima (v. Tannen 2007²: 58–61).⁶ To znači da ponavljanje u

⁵ Unatoč različitim područjima primjene, oba fenomena uključuju udvajanje nekog jezičnog elementa, zbog čega ponekad nije uvijek jednostavno odrediti granicu između reduplikacije i ponavljanja. Freywald i Finkbeiner (2018) u raspravi o graničnim slučajevima između reduplikacije i ponavljanja zaključuju da bi se definicije tih pojmova trebale proširiti jer se reduplikacija može primijeniti i na jedinice veće od riječi, a ponavljanje se ne pojavljuje samo izvan riječi već i unutar njih. Stolz i Levkovych (2018) u svojoj studiji na primjeru tipološki različitih jezika nastoje objasniti složen odnos između reduplikacije i ponavljanja i zaključuju da se ovi procesi mogu razdvojiti samo na funkcionalnoj razini. Na formalnoj razini to nije u potpunosti moguće jer reduplikacija nije ograničena samo na morfologiju, a ponavljanje nije isključivo vezano uz sintaksu i diskurs.

⁶ Spomenute studije uglavnom su usmjerene na dijaloško ponavljanje (engl. *allo-repetition, other-, second speaker-, dialogic repetition*) jer ono jasno pokazuje pragmatičke mogućnosti fenomena ponavljanja, odnosno funkcije koje ponavljanje može imati u interakciji. Interes za dijaloško ponavljanje pojavio se otprilike osamdesetih godina prošlog stoljeća i stoga je znatno noviji u usporedbi s interesom za monološko ponavljanje koje je tradicionalno bilo u središtu različitih retoričkih studija (v. Mortara Gavarelli 1994⁴). Iako su monološko i dijaloško ponavljanje dva različita fenomena, oni nisu izolirani, već se međusobno nadopunjuju unutar diskursa.

govoru nije samo spontana značajka interakcije već odgovara specifičnim komunikacijskim i pragmatičkim potrebama.

Za potrebe ovog istraživanja ponavljanje se odnosi na neki tekstualni ili diskursni element i nazivamo ga *tekstualno* ili *diskursno ponavljanje*. Drugi uobičajeni nazivi uključuju *pragmatičko ponavljanje* (Van Lancker Sidtis i Wolf 2015), *stilsko ponavljanje* ili *diskursnu redundanciju* (Bazzanella 2011). Ova se vrsta ponavljanja obično smatra namjernom, figurativnom i naglašavajućom jer je uglavnom riječ o svjesnom odabiru govornika i često ima dodatnu stilsku, semantičku ili pragmatičku vrijednost.⁷

2.2. Politički intervju

Politički se diskurs uglavnom koristi za usmjeravanje publike prema određenim uvjerenjima, mišljenjima i, u konačnici, djelovanju. Kao takav, on predstavlja jedan od najstarijih oblika persuazivne komunikacije, dok je govorničko umijeće jedna od najčešće isticanih kvaliteta političara. Uspješnost se političara procjenjuje upravo prema njegovu umijeću da „uvjeri i pridobije“ javno mnijenje (v. Desideri 1989: 5) oblikujući, prikrivajući, odnosno naglašavajući određene teme. Zbog toga političari biraju različite retoričke manipulativne strategije kako bi uvjerali publiku u svoje postupke i ideje.

Važan aspekt političke komunikacije upotreba je ponavljanja, jezične strategije koja omogućava naglašavanje poruke i čini je učinkovitijom. Desideri naglašava da političari organiziraju svoje govore prema dvjema glavnim potrebama: „s jedne strane, potrebi da uspostave ili održe otvorenim kontakt s publikom pažljivo osmišljenim strategijama reciprociteta, a s druge strane, potrebi za promicanjem i širenjem podrške pokretu, stranci i/ili vodi“ (Desideri 1989: 6). Koristeći različite oblike ponavljanja, političari oblikuju svoj diskurs tako da ga publika lakše upamti i snažnije emocionalno doživi. Dakle, općenito govoreći, ponavljanje u političkom diskursu ima funkcije naglašavanja ključnih političkih ideja i poruka, ostvarivanja emocionalne povezanosti s publikom, a posljedično i učvršćivanja podrške određenom političaru.

Ovo istraživanje analizira vrste ponavljanja u specifičnoj podvrsti političkog diskursa – medijskom političkom intervjuu – pri čemu je medijski diskurs „produžena ruka političkog diskursa“ (Dedaić 2005: 673). Politički intervju razgovorna je vrsta u kojoj institucionalni akteri⁸ sudjeluju kako bi komentirali određenu temu, a njihov govor usmjeravaju medijski stručnjaci (Lauerbach i Fetzer 2007). Obilježen

⁷ Više o pristupima proučavanju jezičnoga ponavljanja vidi u Nigoević (2024: 229–231).

⁸ Institucionalni je akter pojedinac ili skupina koja djeluje unutar određenih institucija ili putem njih, poštujući njihova pravila, norme i uloge. Prema Scottu (2014: 48), institucijske strukture pružaju

je jasnom podjelom uloga između intervjuišta i intervjuiranoga i definiran je kao „pregovaranje o valjanosti tvrdnji“ (Blum-Kulka 1983; Fetzer 2000). Riječ je o asimetričnoj komunikaciji u smislu obraćanja i prava na govor koja su obično u korist intervjuišta. To je strukturirani govorni događaj s jasno definiranim pravilima i interakcijskim normama. Obično ima definiranu argumentacijsku strukturu jer je često usmjeren na raspravu i opravdavanje političkih stavova; oblikovan je prema pravilima medijskih kuća i očekivanjima publike u formatu pitanja i odgovora; intervjuišt predstavlja ‘glasnogovornika javnosti’ koji postavlja pitanja i predstavlja stavove publike. S druge strane, uloga intervjuirane osobe jest iznijeti i braniti vlastite stavove (Lauerbach 2007). Uloge, funkcije i motivacija sudionika određene su okruženjem u kojem se politički intervjui ostvaruju, ali uglavnom je riječ o institucionalnom i/ili medijskom okruženju. Politički se intervjui može definirati kao razgovor intervjuišta i intervjuirane osobe, u našem slučaju političara, usmjeren prema široj publici. Unatoč postojećim brojnim istraživanjima ove podvrste političkog jezika, prema našim saznanjima ne postoji studija koja se bavi upravo fenomenom jezičnog ponavljanja na primjeru talijanskih političkih intervjua.

3. Metodologija

Analizirani korpus sastavljen je od dvanaest (12) intervjua talijanskih političara i novinara dostupnih na platformi YouTube koji su nastali u razdoblju između 2022. i 2024. godine (v. Izvori).⁹ Odabrani su intervjui relativno jednakog trajanja (videoisječci duljine cca 15 – 25 minuta svaki) s aktualnim političarima (3) i političarkama (3), predstavnicima različitih političkih opcija. Premda se međusobno razlikuju prema sudionicima, temama i političkim programima uključenih aktera te po činjenici da svaki govornik pokazuje različite sociokulturne elemente i obilježja vlastitog idolekta i stila, zajedničko im je da sadrže obilježja suvremenog političkog diskursa i odražavaju načine jezične produkcije prosječnog talijanskog političara/ke te da je riječ o prototipnim primjerima medijskih političkih intervjua kao što su ranije opisani. Za potrebe ovog istraživanja intervjui su transkribirani u cijelosti kako bi se mogli izdvojiti i analizirati primjeri ponavljanja. Ukupno je trajanje intervjua 3 sata, 52 minute i 36 sekundi a transkribirani tekst/korpus sastoji se od 35487 riječi ($\pm 2\%$), uzimajući u obzir neke transkripcijske specifičnosti. U našem korpusu intervjuirani

stabilnost i značenje društvenom životu (engl. „provide stability and meaning to social life“), a sami akteri svojim odlukama i postupcima utječu na društvene procese.

⁹ Popis izvora nalazi se u popisu literature na kraju rada. Radi preglednosti teksta intervjui su u izvorima i u tekstu označeni inicijalima talijanskih političara/ki koji u njima sudjeluju i rednim brojem u slučajevima kada se isti političar/ka pojavljuje u više intervjua: EL – Enrico Letta; GM1, GM2, GM3 – Giorgia Meloni; GC1, GC2 – Giuseppe Conte; MR1, MR2, MR3 – Matteo Renzi; ES1, ES2 – Elly Schlein; EB – Emma Bonino.

govornici, tj. političari (P), govore u prosjeku 73,57 % vremena, dok se preostalih 26,38 % trajanja intervjua odnosi na intervjuiste (I).

Izdvojeni su samo primjeri vrste ponavljanja koji ispunjavaju sljedeće preduvjeće (prilagođeno i prošireno prema Lichtkoppler 2007): a) izdvojeni jezični element mora imati prepoznatljiv izvorni iskaz, što znači da se element mora pojaviti ranije u tekstu; b) prethodni tekst ili izvorni iskaz nalazi se unutar istog razgovora; c) izdvojene su samo leksičke i sintaktičke konstrukcije koje nisu fiksni izrazi, poput poslovice i pozdrava, a to mogu biti riječi, fraze ili cijele rečenice i d) izdvojena su samo identična ponavljanja i ponavljanja s vrlo malim varijacijama.¹⁰ Također, izdvajaju se uglavnom ponavljanja koja je izrekao intervjuirani sudionik, tj. političar.

Intervjui su analizirani kvalitativno i kvantitativno, uz klasifikaciju vrsta ponavljanja prema funkcionalnoj podjeli, prilagođenoj i dopunjenoj prema Lichtkoppler (2007) i Ponzi (2019). Kvalitativnom analizom izdvojene su vrste ponavljanja koje se ostvaruju u sljedećim kategorijama: a) ponavljanje kojim se dobiva na vremenu; b) ponavljanje koje razvija iskaz i kojim se osigurava točnost razumijevanja; c) ponavljanje koje naglašava dijelove iskaza; d) ponavljanje kojim se iskazuje sugovornikova angažiranost i e) ponavljanje kojim se ostvaruje tekstualna kohezija. Važno je naglasiti da je ova kategorizacija promišljena i odabrana za potrebe analize odabranog korpusa i da nema pretenzije obuhvatiti sve aspekte fenomena jezičnog ponavljanja. Također, ne treba je uzeti u apsolutnim i rigidnim okvirima, već prije kao dinamičan sustav jer se granice kategorija često isprepleću i ne može ih se uvijek jednoznačno definirati. Nadalje, kvantitativnom se analizom utvrđuje učestalost i funkcionalna distribucija različitih vrsta ponavljanja u intervjuima.

Cilj je istraživanja na primjeru medijskih intervjua s talijanskim političarima ukazati na različite funkcije ponavljanja koje političari koriste u toj podvrsti političkog diskursa. Točnije, izdvojiti primjere tekstualnog ili diskursnog ponavljanja koje talijanski političari koriste. U tom smislu istraživanje se temeljilo na dvama istraživačkim pitanjima i jednoj hipotezi.

P1: Koje vrste ponavljanja koriste talijanski političari u političkim intervjuima?

P2: Koja je uloga jezičnog ponavljanja u ovoj podvrsti političkog diskursa?

¹⁰ Kad je riječ o formi, u literaturi se obično navode tri različite vrste ponavljanja: točno ili potpuno ponavljanje (engl. *exact repetition*; Tannen 2007²: 63), koje se još zove „verbatim“ (Barbaresi 1996: 105), kada se izvorni oblik i značenje uopće ne mijenjaju; ponavljanje s varijacijom (engl. *repetition with variation*; Tannen 2007²: 63), također poznato i kao ‘djelomično ponavljanje’ (engl. *partial repetition*; Barbaresi 1996: 105) dok se treća vrsta ponavljanja odnosi na parafraze, gdje su isti iskazi izraženi različitim jezičnim sredstvima (v. Tannen 2007²: 63). Kako je ovo istraživanje usmjereno na pragmatičke, dijaloške funkcije ponavljanja koje nadilaze oblikovne promjene riječi, sintagmi i rečenica, naši se primjeri uglavnom odnose na potpuna ponavljanja ili ponavljanja s vrlo malim odstupanjima od izvornog iskaza.

H1: S obzirom na to da se politički diskurs najčešće usredotočuje na učinak i pri tome često zanemaruje sadržaj, odnosno propoziciju, očekuje se da će funkcija ponavljanja biti uglavnom persuaзивnog karaktera.

4. Rezultati

Kvantitativna analiza provedena je na frekvencijama pojave pet vrsta ponavljanja uočenih u dvanaest promatranih intervjua. Za svaku jedinicu analize izračunane su apsolutne i relativne frekvencije po kategorijama. Relativni udjeli izraženi su u postotcima unutar pojedinog intervjua radi mogućnosti usporedbe obrazaca distribucije. Nadalje, provedene su analize primjenom standardnih statističkih postupaka deskriptivne i inferencijalne statistike.

intervju	Pa		Pb		Pc		Pd		Pe		ukupno
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
EL	5	15,62	14	43,75	8	25	2	6,25	3	9,38	32
GM1	9	18,75	14	29,17	14	29,17	4	8,33	7	14,58	48
GM2	2	5	16	40	14	35	5	12,5	3	7,5	40
GM3	6	12,5	16	33,33	15	31,25	3	6,25	8	16,67	48
GC1	6	12,5	17	35,42	12	25	6	12,5	7	14,58	48
GC2	1	2,63	7	18,42	12	31,58	6	15,79	12	31,58	38
MR1	1	2,78	15	41,67	12	33,33	3	8,33	5	13,89	38
MR2	3	8,82	7	20,59	10	29,41	7	20,59	7	20,59	34
MR3	6	13,64	8	18,18	17	38,64	9	20,45	4	9,09	44
ES1	11	19,3	13	22,81	19	33,33	8	14,04	6	10,53	57
ES2	0	0	4	11,43	18	51,43	5	14,29	8	22,86	35
EB	5	11,11	7	15,56	14	31,11	10	22,22	9	20	45
ukupno	55	10,85	138	27,22	165	32,54	68	13,41	79	15,58	507

Tablica 1: Distribucija vrsta ponavljanja u analiziranim intervjuiima

Legenda: Pa – ponavljanje kojim se dobiva na vremenu; Pb – ponavljanje koje razvija iskaz i kojim se osigurava točnost razumijevanja; Pc – ponavljanje koje naglašava dijelove iskaza; Pd – ponavljanje kojim se iskazuje sugovornikova angažiranost i Pe – ponavljanje kojim se ostvaruje tekstualna kohezija.

Tablica 1. prikazuje distribuciju zabilježenih vrsta ponavljanja (N = 507) raspoređenih u pet kategorija. Deskriptivni pokazatelji ukazuju na izraženu nejednačenost raspodjele. Najzastupljenija je kategorija ponavljanja ono koje naglašava dijelove iskaza (Pc) s 165 pojava (32,5 %), a slijedi ponavljanje koje razvija iskaz i kojim se osigurava točnost razumijevanja (Pb) s 138 pojava (27,2 %). Znatno niže vrijednosti bilježe ponavljanje kojim se ostvaruje tekstualna kohezija (Pe) (79;

15,6 %) i ponavljanje kojim se iskazuje sugovornikova angažiranost (Pd) (68; 13,4 %), dok je najmanje zastupljena vrsta ponavljanje kojim se dobiva na vremenu (Pa) s 55 pojava (10,8 %). Standardizirani deskriptivni pregled upućuje na koncentraciju pojave u dvjema dominantnim kategorijama (Pb i Pc), što ukazuje na postojanje preferiranih obrazaca upotrebe ponavljanja u analiziranim intervjuima. Kako bi se provjerilo odstupa li opažena raspodjela od očekivane ravnomjerne distribucije, proveden je χ^2 -test raspodjele frekvencija. Rezultat je pokazao statistički značajno odstupanje ($\chi^2(4) = 90,63$, $p < 0,001$), čime se potvrđuje da razlike u frekvencijama među kategorijama nisu rezultat slučajne varijacije, nego odražavaju sustavan obrazac raspodjele.

Na razini pojedinačnih intervjua ukupne frekvencije kreću se od 32 do 57 ($M \approx 42,3$), što ukazuje na umjerenu varijabilnost među sudionicima. Najveći broj zabilježen je u intervjuu ES1 (57), dok su najniže vrijednosti prisutne u intervjuima EL (32) i MR2 (34), što može odražavati razlike u duljini intervjua ili nekim situacijskim okolnostima. Većina intervjua grupira se oko srednjih vrijednosti (38–48), što upućuje na relativno stabilan opseg strategije jezičnog ponavljanja u promatranom uzorku, bez izrazitih odstupanja koja bi ukazivala na ekstremne individualne razlike.

Promatranjem distribucije po kategorijama unutar pojedinih intervjua uočava se dosljedan obrazac dominacije kategorija Pb i Pc, koje su najzastupljenije ili među najzastupljenijima (npr. GM1, GM2, GM3, GC1, ES1, ES2). Suprotno tomu, Pa pokazuje nisku frekvenciju u gotovo svim intervjuima, a u pojedinim slučajevima pojavljuje se marginalno ili izostaje (ES2), što potvrđuje njezin periferni status u ukupnoj strukturi podataka. Kategorije Pd i Pe zauzimaju srednji položaj – pojavljuju se relativno stabilno, ali rijetko dominiraju distribucijom, pri čemu se varijacije među intervjuima mogu tumačiti kao posljedica individualnih stilova ili kontekstualnih čimbenika.

Ti su rezultati donekle očekivani jer je riječ o iskusnim političarima koji znaju kako istaknuti ono što je njima važno i kako usmjeriti pozornost slušatelja na njima važne teme. Jedna od strategija kojim se to postiže svakako je upotreba jezičnog ponavljanja koje ima izrazito persuazivan karakter. Zbog toga je najdominantnija vrsta ponavljanja upravo naglašavanje dijelova iskaza (Pc). Budući da su naučeni na javne nastupe i vjerojatno su pripremljeni na moguća pitanja i teme, političari u analiziranim intervjuima rijetko koriste ponavljanje kao strategiju za dodatno vrijeme koje bi im bilo potrebno za oblikovanje iskaza (Pa) jer su njihovi iskazi uglavnom ranije promišljeni.

5. Diskusija

Rezultati kvantitativne analize otkrivaju statistički značajnu neujednačenost u distribuciji pet kategorija, što ukazuje na sustavne diskurzivne obrasce i omogućuje daljnju raspravu o funkcijama različitih vrsta jezičnog ponavljanja na primjerima intervju s talijanskim političarima. Primjenom deskriptivno-interpretativnog pristupa pri analizi autentičnih primjera, u nastavku se produbljuje razumijevanje tih funkcija, identificiraju kontekstualni obrasci i pragmatičke implikacije.

a) ponavljanje kojim se dobiva na vremenu (Pa)

Ponavljjanje kojim se dobiva na vremenu (engl. *time-gaining repetition*, v. Lichtkoppler 2007: 53) omogućuje govornicima dodatno vrijeme za oblikovanje sljedećeg iskaza. Ponavljjanje u svrhu dobivanja vremena može se promatrati kao funkcija ponavljanja usmjerena na produkciju jer se koristi za održavanje tečnog govora dok se razmišlja o tome što dalje reći (v. Tannen 2007²). Tu funkciju ponavljanja Murata (1995) naziva ponavljanjem radi izbjegavanja tišine (engl. *silence-avoidance repetition*), a Ponzi (2019) 'popunjivačkim ponavljanjem' (tal. *ripetizione riempitiva*) Ponavljjanje radi dobivanja na vremenu nema dodatni informativni sadržaj, ali igra važnu ulogu u održavanju govorne tečnosti, koristi se za izbjegavanje tišine i održavanje tijeka razgovora. Može ukazivati na činjenicu da se govornik suočava s određenim jezičnim poteškoćama koje se često javljaju na početku novih tema.

Primjeri u kojima se koristi ova vrsta ponavljanja mogu biti različite prirode: kada govornik pokušava „pronaći“ odgovarajuću riječ/izraz kao u primjerima (1) i (2), kada mora iznijeti svoj stav o nekim osjetljivim (3) ili složenim temama (4).

- (1) *Io sono una persona che è... ehh...ehh¹¹... che non è mai completamente soddisfatta, pensa sempre che si possa fare meglio.* (GM1)¹²

[Ja sam osoba koja nikada nije u potpunosti zadovoljna i koja uvijek polazi od pretpostavke da je moguće postići bolje rezultate.]

- (2) *Guardi, io credo che chiunque... adesso vedremo poi quando si definirà esattamente... io credo, guardi, io faccio un interesse, io faccio un interesse dell'Italia, quindi, con Trump ho cercato di coltivare un rapporto per tutelare l'interesse nazionale, poter dialogare anche.* (GC1)

[Smatram da će se konačna ocjena moći donijeti tek kada se precizno definiraju okolnosti. Držim da je nužno djelovati u interesu Republike Italije, zato

¹¹ Fonetski popunjivači (engl. *filler words/hesitation noises*), poput *eh(m)*, *hmm* u transkribiranim se primjerima bilježe na konvencionalan način kako bi se vjerno prikazao stvarni govor.

¹² Radi lakšeg snalaženja unutar analiziranih primjera, za riječi i dijelove teksta koji su predmet analize, koristi se podebljanje (*bold*). Na kraju svakog primjera navodi se u zagradama oznaka intervju iz kojeg je preuzet. Prijevodi primjera na hrvatski jezik autorovi su; navedeni su radi informativnosti, dok se analiza temelji samo na izvornim talijanskim primjerima.

sam nastojao razvijati odnos s predsjednikom Trumpom radi zaštite nacionalnih interesa i osiguravanja mogućnosti dijaloga.]

- (3) *C'è una fascia tra i 60 e i 75, 80 anni che è una fascia... che è una fascia ancora giovane. Voglio dire – giovane. Eh, ora non esageriamo, certo – non anziana. Cioè, mezzo secolo fa avere 70 anni significava essere con un piede nella fossa.* (MR1)

[Postoji dobna skupina između 60 i 75 – 80 godina, koja se može smatrati još uvijek relativno mladom. Naravno, ne treba pretjerivati, ali svakako je riječ o populaciji koja se ne smatra starom. Dosegnuti 70 godina prije pola stoljeća značilo je praktički biti jednom nogom u grobu.]

- (4) *Beh, è apologia di fascismo, ma... hmmm...ma...eh... il fatto che quei tre ragazzi abbiano perso la vita e meritino di essere rispettati e ricordati. (...) Tutte le vittime del, del... dei terribili anni Settanta devono essere ricordate in una prospettiva storica perché hanno perso la vita dei ragazzi che non meritavano di perdere la vita.* (MR3)

[Riječ je o apologiji fašizma. Međutim, činjenica da su ta trojica mladića izgubila život podrazumijeva to da zaslužuju poštovanje i sjećanje. (...) Svih žrtava iz tih teških i nasiljem obilježenih sedamdesetih godina treba se prisjećati u odgovarajućem povijesnom kontekstu jer su živote izgubili mladi ljudi koji nisu zaslužili takvu sudbinu.]

U primjeru (5) ponavljanjem *'lo dico, lo dico... lo voglio chiarire'* govornik dobiva vrijeme koje mu je potrebno da pronađe odgovarajući odgovor i da istovremeno zadrži tijek razgovora. Umjesto toga da napravi pauzu dok se ne sjeti odgovarajuće formulacije, a time se izloži dodatnom pitanju intervjuista, neugodnoj tišini ili prekidu u razgovoru, govornik odabire ponavljanje. U nastavku nekoliko puta ponavlja izraze *'ius sanguinis'* i *'ius soli'*,¹³ i završava iskaz rečenicom *'Lo ius soli, ripeto'* kao da je njegovo objašnjenje konačno dobilo svoju potpunu formulaciju, ali sada u to treba uvjeriti i slušatelje. Ponavljanje ovih izraza ima funkciju naglašavanja. Govornik je ovdje svjestan upotrebe ponavljanja jer i sam kaže *ripeto* 'ponavljam' i time kao da zaključuje svoju misao.

- (5) *Non ci scherzeremo, lo dico... lo dico (...). No, però, attenzione, lo... lo voglio chiarire, perché noi abbiamo già lo ius sanguinis, che è il sistema per l'ascendenza paterna e materna. (...) Mentre negli Stati Uniti hanno lo ius soli e non lo ius sanguinis. Se noi aggiungiamo lo ius sanguinis allo ius soli si crea un'alterazione del sistema. Ecco perché è più razionale, giusto, aggiungere lo*

¹³ Latinski izraz *ius sanguinis* odnosi se na stjecanja prava državljanstva čija je osnova podrijetlo roditelja, tj. državljanstvo se prenosi s roditelja na dijete neovisno o mjestu rođenja, za razliku od *ius soli* prema kojem državljanstvo ovisi prvenstveno o mjestu rođenja. Više na poveznici: <https://www.treccani.it/enciclopedia/cittadinanza/>; zadnji pristup 25. travnja 2026.

ius culturae, scholae, che dir si voglia. Lo ius soli, ripeto, è la mera occasione. Per un paese di transito, come il nostro non va bene. (GC1)

[Nemojmo umanjivati važnost ovog pitanja, što izričito naglašavam. Želim također pojasniti da mi već primjenjujemo sustav *ius sanguinis* temeljen na očevu i majčinu podrijetlu. Dok, primjerice, Sjedinjene Američke Države primjenjuju *ius soli*, a ne *ius sanguinis*. Ako bismo kod nas dodali *ius soli* već postojećem *ius sanguinis*, to bi dovelo do narušavanja postojećeg sustava. Stoga je racionalnije, smatram, uvesti *ius culturae* ili *ius scholae*, kako god želimo nazvati, jer *ius soli*, ponavljam, predstavlja tek slučajnu priliku. Za zemlju poput naše, koja je tranzitna, takvo rješenje nije prikladno.]

U primjeru (6) vidi se niz gotovo istih vrsta ponavljanja (veznika, članova, prijedloga), a sve u funkciji dobivanja više vremena za nastavak iskaza. Primjetno je da ponavljanje slijedi istu shemu oklijevanja, što bi mogao biti znak da govornik nije sasvim siguran kako nastaviti misao. Točnije, ponavljanje služi za prevladavanje poteškoća u izlaganju određene teme pa ga govornik koristi kako bi dobio na vremenu i razmislio što će reći i kako bi što bolje formulirao svoj iskaz.

- (6) *Ma quello che non si capisce, ovvero che che che delle volte non si capisce abbastanza e che noi cerchiamo di, diciamo, porre anche con la questione del Piano Mattei è che l'Africa non è un continente povero, l'Africa è un continente potenzialmente ricchissimo che detiene oggi il 60% delle materie critiche e strategiche, che ha il... ha una percentuale altissima di di di di di terreni coltivabili che oggi non sono coltivati e che è una... un continente che potrebbe agevolmente vivere bene delle risorse che ha. (GM3)*

[Ono što se nedovoljno razumije – odnosno što se ponekad ne sagledava u dostatnoj mjeri, a što nastojimo istaknuti i u okviru rasprave o Planu Mattei – jest činjenica da Afrika nije siromašan kontinent. Naprotiv, riječ je o potencijalno iznimno bogatom kontinentu koji danas raspolaže s približno 60 % kritičnih i strateških sirovina, posjeduje vrlo visok udio obradivih površina koje trenutačno nisu u funkciji te, u konačnici, ima kapacitete za održiv i kvalitetan život temeljen na vlastitim resursima.]

Ova vrsta ponavljanja koristi se za popunjavanje tišina ili pauza, signalizira sugovorniku da govorni red još uvijek pripada govorniku i na taj način pomaže pri izbjegavanju preklapanja ili prekidanja tijekom razgovora. Neovisno o tome o kojoj je vrsti poteškoće riječ, kad god se pojavi, ponavljanje radi dobivanja na vremenu može biti jednostavno i učinkovito sredstvo za prevladavanje problema, za ispravak prethodnog iskaza ili za razradu novog, još nedovoljno doradenog iskaza. Iako se takva ponavljanja percipiraju zapravo kao „pogreške“, kao nebitne, slučajne pojave, bez značenja, ona zapravo imaju ključnu interakcijsku ulogu jer pomoću njih govornik signalizira sugovorniku da je njegov govor još uvijek u tijeku.

b) ponavljanje koje razvija iskaz i kojim se osigurava točnost razumijevanja (Pb)

Ponavljjanjem koje razvija iskaz (engl. *utterance-developing repetition* i *ensuring accuracy of understanding*; Lichtkoppler 2007: 54 i 55) osigurava se točnost razumijevanja, proširuje se i/ili razrađuje prvotni iskaz, odnosno neki njegovi dijelovi. Razlikuje se od ponavljanja kojim se dobiva na vremenu po tome što nikada nije potpuno isto, uvijek je to ponavljanju s varijacijom, a ponekad je čak riječ o potpunoj parafrazi. Stoga ga neki autori nazivaju i 'reformulacijskim ponavljanjem' (engl. *reformulation repetition*; v. Murata 1995) koje govornik koristi za postizanje boljeg iskaza od prethodnog, odnosno 'korekcijskim ponavljanjem' (tal. *ripetizione correttiva*; Ponzi 2019: 114–115) jer se prethodno ostvareni iskaz korigira kako bi se postigao (za govornika) zadovoljavajući iskaz. Ponzi također naglašava da ova vrsta ponavljanja osigurava jasnu komunikaciju i smanjuje nesporazume među sugovornicima (v. Ponzi 2019: 114–115).

U primjeru (7) izvorni izraz '*diverse zone franche*' preformulira se u '*diversi territori*', što ukazuje na ponavljanje koje razvija iskaz kako bi se osigurala točnost razumijevanja, dok se u primjeru (8) na sličan način iskazuje isti sadržaj. Oba se ponavljanja nalaze u neposrednoj blizini izvornog iskaza, a razlikuju se od ponavljanja radi dobivanja na vremenu po tome što nisu potpuno ista.

- (7) *Guardi, in Italia noi abbiamo diverse zone franche, abbiamo diversi territori nei quali, eeh, lo stato a un certo punto ha deciso di indietreggiare perché ha pensato che fosse troppo difficile riuscire a risolvere il problema.* (GM1)

[U Italiji postoje različite slobodne zone, odnosno područja u kojima je država u određenom trenutku odlučila uzmaknuti jer je tako zahtjevan problem teško riješiti.]

- (8) *No, è successo. Meno 11% è una roba mai vista. L'economia russa è andata sotto l'11%.* (EL)

[Ne, to se doista dogodilo. Pad od 11 % nešto je dosad nezabilježeno. Rusko gospodarstvo zabilježilo je pad od 11 %.]

Dok je primjer (9) klasičan primjer ponavljanja preformulacijom, koje slijedi neposredno nakon izvornog iskaza ('prva mjera ove vlade', odnosno 'prva mjera koju sam donijela na prvoj sjednici vlade kao predsjednica vlade'), u primjeru (10) može se uočiti sveobuhvatnija preformulacija. Političarka želi dati posebnu važnost činjenici da se 'ne može zastrašiti', što se također može uočiti u klimaksu koji gradi: najprije 'mi' nismo oni koje se može zastrašiti, zatim 'ja' nisam ona koja se može zastrašiti da bi na kraju to bila 'država' koja se ne smije niti može zastrašiti.

- (9) *Io sono stata estremamente fiera del fatto che il primo provvedimento di questo governo, il primo provvedimento che io ho varato nel primo Consiglio dei Ministri da Presidente del Consiglio, è stato difendere il carcere*

ostativo,¹⁴ cioè, *difendere uno dei... degli elementi più forti della legislazione antimafia*. (GM2)

[Bila sam iznimno ponosna na činjenicu da je prva mjera ove vlade, prva mjera koju sam donijela na prvoj sjednici vlade kao predsjednica vlade, bila obrana instituta zatvora s isključenjem prava na pogodnosti, odnosno obrana jednog od najvažnijih elemenata antimafijaškog zakonodavstva.]

- (10) *E io ho risposto: "Guardate se pensate che siamo gente che si fa intimidire sappiate che risponderemo colpo su colpo, non ci facciamo intimidire." (...). Sparatorie per strada così, per fare un po' di paura, no. Ma io non sono una persona che si fa intimidire, penso che lo stato non debba e non possa farsi intimidire*. (GM2)

[Odgovorila sam: „Ako mislite da smo ljudi koje se može zastrašiti, znajte da ćemo odgovoriti istom mjerom; nećemo se dati zastrašiti.“ (...) Pucnjava na ulici, tek radi širenja straha – ne. Ja nisam osoba koju se može zastrašiti i smatram da se država ne smije niti može dati zastrašiti.]

U primjeru (11) ponavljanjem se uvodi dopuna. Naime, nakon spominjanja ‘gradonačelnika Rima’, govornik ima potrebu tu funkciju dodatno personalizirati pa uz funkciju dodaje njegovo ime i političku afilijaciju. Ova je dopuna o pripadnosti određenom političkom spektru važna jer se tim pojašnjenjem često oblikuju stavovi o javnim politikama.

- (11) *Sapete benissimo che il sindaco di Roma, il sindaco Gualtieri di Roma del PD, sta realizzando un mega inceneritore*. (GC1)

[Dobro znate da gradonačelnik Rima, gradonačelnik Roberto Gualtieri iz Demokratske stranke, provodi projekt izgradnje velikog postrojenja za spaljivanje otpada.]

Pragmatična funkcija ove vrste ponavljanja vrlo je slična funkciji ponavljanja koje služi za dobivanje na vremenu; obje vrste, naime, imaju funkciju zadržavanja govornog reda i omogućuju dodatno vrijeme za eventualni ispravak pogreške i/ili doradu iskaza. Ispravak i/ili dorada mogu se odnositi na sadržaj ili na oblik iskaza pa bi se u užem smislu mogli odnositi i na dorade u strogo gramatičkom smislu (kao što je ‘*uno dei... degli elementi*’ u primjeru (9)), ili šire u leksičkom (7), odnosno sadržajnom smislu (10).

c) ponavljanje koje naglašava dijelove iskaza (Pc)

¹⁴ Tal. *carcere ostativo* – institut zatvora s isključenjem prava na pogodnosti. Riječ je o talijanskom pravnom institutu kojim se određenim kategorijama osuđenika (npr. za mafijaška ili teroristička kaznena djela) uskraćuje pristup pogodnostima poput uvjetnog otpusta, dopusta ili ublažavanja kazne, osim u slučaju kada surađuju s pravosuđem. Više na poveznici: [https://www.treccani.it/vocabolario/neo-ergastolo-ostativo_\(Neologismi\)](https://www.treccani.it/vocabolario/neo-ergastolo-ostativo_(Neologismi)); zadnji pristup 25. travnja 2026.

Ponavljanjem koje naglašava dijelove iskaza (engl. *prominence-providing repetition*; Lichtkoppler 2007: 55; tal. *ripetizione focalizzante*; Ponzi 2019: 110–111) govornik ponavlja ključne riječi ili izraze s ciljem naglašavanja tih njemu važnih elemenata iskaza. Na taj se način zadržava pozornost sugovornika i/ili publike i istovremeno slušatelj/i lakše pamti/e ključne riječi. Naglašavanje je vjerojatno jedna od najpoznatijih funkcija ponavljanja. Takvo ponavljanje olakšava stvaranje izražajnijih iskaza koji su često bogatiji značenjem i govornim ritmom/naglaskom, ispunjava interakcijsku funkciju izražavanja stava govornika, a istovremeno se koristi kao strategija usmjerena na razumijevanje kod slušatelja jer se na taj način slušatelj potiče na razmišljanje o riječima ili izrazima koje govornik naglašava ponavljajući ih, a koje ne želi ili ne može preformulirati.

Često se odnosi na višestruko ponavljanje ključnog termina u razgovoru – on se ponavlja tijekom govora označavajući središnju temu koju govornik želi staviti u fokus razgovora, kao u primjeru (12), gdje govornik ponavlja isti termin (*tasse sul lavoro*) tri puta zaredom iako je možda već pri prvom pojavljivanju iskaz bio zadovoljavajuće jasan. Moguće je da govornik drži kako je taj termin nedovoljno blizak onima kojima se obraća pa ga ponavlja i objašnjava kako bi ga učinio jasnijim – i pri tome želi nedvosmisleno naglasiti da se to smanjenje poreza odnosi na rad (*sul lavoro*), čime i završava iskaz. Vrlo je sličan i primjer (13) u kojem govornik pet puta ponavlja ‘PNRR’ (kratica od tal. *Il Piano Nazionale di Ripresa e Resilienza*; hrv. NPOO¹⁵), termin uglavnom slabo poznat prosječnom građaninu, a ponavlja se ne toliko da bi ga slušatelji prepoznali i upamtili, već češće da bi govornik, u ovom slučaju političar, pokazao svoju informiranost i angažiranost.

- (12) *Il tema forte sulla riforma fiscale è, loro fanno la flat tax, noi facciamo sulla riforma fiscale una riduzione shock di tasse sul lavoro. Per noi la riduzione di tasse è sul lavoro, cioè lavoratori e lavoratrici, attraverso questa riduzione molto forte sul cuneo fiscale, quindi sulle tasse sul lavoro, avranno alla fine dell'anno una quattordicesima in più. Facendo così si alzano i salari delle lavoratrici e dei lavoratori. Si interviene sul lavoro.* (EL)

[Ključno pitanje porezne reforme jest sljedeće: oni predlažu jedinstvenu poreznu stopu, dok mi u okviru porezne reforme predlažemo snažno smanjenje poreznog opterećenja rada. Za nas se smanjenje poreza odnosi na oporezivanje rada, na radnike i radnice, i to vrlo snažnim smanjenjem poreznog klina, odnosno poreza na rad. Radnici će na kraju godine ostvariti iznos jednak dodatnoj, četrnaestoj plaći. Time se povećavaju plaće zaposlenih i intervenira se izravno u područje rada.]

¹⁵ Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) temeljni je dokument za korištenje sredstava dostupnih u okviru instrumenta „EU sljedeće generacije“, osmišljen kako bi se europsko gospodarstvo što prije oporavilo od posljedica uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19. Više na poveznici: <https://www.safu.hr/o-npoo/>; zadnji pristup 22. veljače 2026.

- (13) *Hanno detto che avremmo perso i soldi del PNRR, in un anno abbiamo rinegoziato il PNRR, preso la terza rata del PNRR, stiamo prendendo la quarta rata del PNRR, siamo la prima nazione Europea a prendere la quarta rata del PNRR.* (GM2)

[Rekli su da ćemo izgubiti sredstva iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost (NPOO). U roku od jedne godine revidirali smo NPOO, primili treću tranšu sredstava iz NPOO-a, a sada primamo četvrtu tranšu. Time smo prva europska država koja je primila četvrtu tranšu sredstava iz NPOO-a.]

Ova se vrsta ponavljanja koristi s ciljem naglašavanja i isticanja kao u primjeru 'può essere un vantaggio' u primjeru (14) kako bi se iskaz učinio zanimljivijim i emotivnijim te kako bi se povećala njegova izražajna snaga jer se tek nakon trećeg ponavljanja razrješava i zaključuje. Emocionalni intenzitet neizbježno utječe na upotrebu ponavljanja s funkcijom naglašavanja jer se na taj način nastoji privući pozornost sugovornika i uspostaviti određenu empatiju. Ova narativna ekspresivnost kombinirana s odabirom retoričkih sredstava i rečeničnim ritmom u pojedinim se primjerima približava književnom izrazu (14 – 15).

- (14) *Io sono stata sottovalutata tutta la vita. Può essere un vantaggio, può essere un vantaggio, capita a molte donne. Può essere un vantaggio. Perché quando vieni sottovalutato puoi solamente stupire.* (GM1)

[Cijeli sam život bila podcijenjena. To može predstavljati prednost, doista, može biti prednost; to se događa mnogim ženama. Može biti prednost jer kada si podcijenjen, jedino možeš iznenaditi.]

- (15) *Noi non ci rendiamo conto di quanta fame d'Italia ci sia nel mondo, di quanto rispetto per l'Italia ci sia nel mondo, di quanta voglia d'Italia ci sia nel mondo. Siamo noi gli unici a non crederci, siamo noi gli unici che non capiscono davvero il valore che questa nazione ha perché fuori dai nostri confini, lo vedono tutti.* (GM1)

[Ne, nismo svjesni koliko je svijet gladan Italije, koliko se Italija poštuje u svijetu, koliko želje za Italijom postoji u svijetu. Mi smo jedini koji u to ne vjerujemo, mi smo jedini koji zapravo ne razumiju vrijednost ove nacije, a izvan naših granica svi to vide.]

U primjeru (16) ponavljanjem rečenica 'questa non è una battuta' i 'non lo voglio vedere' govornik jasno iznosi svoje mišljenje te ukazuju na visoki stupanj predanosti iskazu. Prve dvije rečenice imaju identičnu strukturu ('questa non è una battuta...') koja se ponavlja dok se mijenja samo završni dio ('Texas' / 'Connecticut'). Time se naglašava činjenica da problem ne pogađa samo jedno mjesto i stvara se osjećaj raširenosti i ponavljanja pojave. Postoji također suprotnost između 'non è una battuta' i 'è la realtà', čime se pojačava emocionalni dojam i potiče slušatelja na to da se suoči s ozbiljnošću situacije. Stalno vraćanje na 'questa' usmjerava pozornost na ključnu

ideju, dok paralelizam i antiteza grade razvoj koji kulminira u završnoj, snažnoj rečenici: *'questa è la realtà'*. Na taj način poruka dobiva veću uvjerljivost i emocionalni učinak. Tome svakako doprinosi i obilježeni red riječi, kako u rečenici *'non lo voglio vedere'*, tako i u ostatku iskaza. Primjer (17) također pokazuje naglašavanje dijelova iskaza (*'governare con la Meloni'*) kako bi se što jasnije istakla govornikova odlučnost u obrani vlastitog mišljenja. Glagol *colpire* koji u svom figurativnom smislu znači „nanijeti tešku štetu, materijalnu ili moralnu“, u primjeru (18) pojavljuje se četiri puta u istom iskazu i njegovim ponavljanjem govornik želi dodatno naglasiti negativne učinke postupaka aktualne vlade.

- (16) *Quando... tu riesci a dare il via libera alle armi accade che le armi vengono utilizzate e... c'è una battuta su un film. Quando in un film compare una pistola, prima o poi spara. Questa non è una battuta in una scuola del Texas, questa non è una battuta in una scuola del Connecticut. Questa è la realtà nella quale decine di persone nelle scuole sono state uccise. No, anzi, qualche centinaio, ormai purtroppo, da colpi di arma dal fuoco nel 2024. Ecco, io, un paese in cui si va a scuola armati, non lo voglio vedere, un paese in cui un parlamentare della repubblica va al Capodanno armato, non lo voglio vedere.* (MR3)

[Kada se odobri upotreba oružja, događa se da se oružje i koristi. Postoji poznata filmska dosjetka: kad se u filmu pojavi pištolj, prije ili kasnije on opali. Ali, ovo u školi u Teksasu nije filmska dosjetka, ovo u školi u Connecticutu nije filmska dosjetka. Ovo nije dosjetka, ovo je stvarnost u kojoj su, nažalost, tijekom 2024. godine od vatrenog oružja smrtno stradale desetine, zapravo već stotine ljudi. Ja ne želim živjeti u zemlji u kojoj se u školu ide naoružan, ne želim živjeti u zemlji u kojoj član vlade dolazi na proslavu Nove godine s oružjem u ruci.]

- (17) *Ecco, io governare con la Meloni? No, lo dico qui, anzi, inquadratemi, la telecamera. Io con la Meloni non governerò mai. Il Partito Democratico con questa destra non governerà mai.* (EL)

[Dakle, ja da surađujem u vladi s Meloni? Ne, kažem to ovdje – zapravo, usmjerite kameru na mene. Ja s Meloni nikada neću sudjelovati u vladi. Demokratska stranka s ovom desnicom nikada neće formirati vladu.]

- (18) *Abbiamo già visto, è chiaro, son passati pochi mesi, ma in questi mesi abbiamo visto un governo che, come prima cosa nella manovra, colpisce i poveri anziché contrastare la povertà, colpisce le pensioni del ceto medio, colpisce le pensioni delle donne, colpisce „opzione donna“ lasciando ventimila esodati.* (ES1)

[Već smo vidjeli, jasno je, prošlo je samo nekoliko mjeseci, ali u tim mjesecima vidjeli smo vladu koja, kao svoj prvi potez u proračunskom manevru,

pogađa siromašne umjesto da se bori protiv siromaštva, pogađa mirovine srednjeg sloja, pogađa mirovine žena, pogađa *opzione donna*,¹⁶ ostavljajući dvadeset tisuća osoba u nepovoljnom položaju.]

Ponavljanje koje je značajno koncentrirano unutar određenog dijela iskaza ukazuje na njegovu središnju i važnu ulogu u odnosu na ostale dijelove i na taj način usmjerava pozornost slušatelja. U primjerima analiziranih intervju političari koriste ponavljanje ključnih riječi i izraza koje žele istaknuti, a to im je i strategija za zadržavanje pozornosti publike. Pritom se obraćaju i ciljanoj publici koja nije prisutna u studiju. Tim postupkom njihovi iskazi postaju razumljiviji i dostupniji široj publici, a oni istodobno daju na važnosti upravo onim temama koje žele promovirati (12 – 13).

d) ponavljanje kojim se iskazuje sugovornikova angažiranost (Pd)

Ova vrsta ponavljanja ukazuje na to da je sugovornik angažiran, da reagira na poticaje u razgovoru; usmjerena je na interakciju, na pokazivanje slušateljeve pozornosti pa se naziva i „solidarnim ponavljanjem“ (engl. *solidarity repetition*; Murata 1995). Toj vrsti ponavljanja pripada i tzv. *backchanneling*,¹⁷ vrsta ponavljanja kojom sugovornik signalizira da prati razgovor, da razumije govornikove riječi ili samo izražava slaganje, čime se povećava učinkovitost govorne interakcije (v. Van Lancker i Wolf 2015). Glavna je funkcija ove vrste ponavljanja iskazivanje sugovornikove uključenosti i sudjelovanja u razgovoru, drugim riječima, iskazivanje sugovornikove aktivne i angažirane uloge slušatelja (engl. *showing listenership*; Lichtkoppler 2007: 57).

Tipičan primjer *backchannelinga* vidimo u (19) gdje sugovornik pokazuje da prati komunikaciju, potvrđuje razumijevanje iskaza govornika i izražava suglasnost, čime se povećava koherentnost i učinkovitost govorne razmjene.

(19) *I: Quindi se posso sintetizzare, l'ha detto anche prima, nel meccanismo del Patto di stabilità innanzitutto bisognerebbe rivedere alcuni investimenti e stralciarli per...*

¹⁶ Tal. izraz *opzione donna* odnosi se na poseban institut ranog umirovljenja namijenjen zaposlenim ženama u Italiji koji im omogućava pristup prijevremenoj mirovini s povoljnijim uvjetima kad je riječ o dobi i doprinosima za staž nego što to vrijedi za opće mirovinske uvjete. Više na poveznici: <https://www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/previdenza/focus-on/previdenza-obbligatoria/pagine/opzione-donna>; zadnji pristup 22. veljače 2026.

¹⁷ Pozadinske/povratne poruke/signali slušatelja, odnosno engl. *backchanneling*, termin koji se često koristi i u hrvatskim studijama, komunikacijski je fenomen koji se svrstava u fatičku funkciju jezika namijenjenu održavanju komunikacijskog kanala. Sugovornik šalje kratke odgovore ili signale koji pokazuju da prati razgovor, razumije i sudjeluje u interakciji, ali bez preuzimanja riječi. To mogu biti kratki verbalni izrazi poput *hm*, *da*, *razumijem*, *točno*, ili neverbalni znakovi poput gesta, mimike, kimanja glavom, koji signaliziraju aktivno slušanje i sudjelovanje bez ometanja govora druge osobe. *Backchanneling* pomaže u održavanju tijeka razgovora i pokazuje da su sugovornici uključeni u razgovor i zainteresirani za njega.. (v. Norrick 2010)

P: Assolutamente.

I: ...armonizzare...

P: Assolutamente

I:... di più.

P: Assolutamente, io penso che la questione degli investimenti, diciamo, per quello che riguarda il nostro PNRR (...), diciamo, il valore che hanno gli investimenti che le nazioni fanno su questi obiettivi che l'Unione Europea si è data nelle regole dell'Unione Europea. (...) Io penso che questa sia la grande materia (...) della trattativa sul Patto di stabilità. (GM3)

[I: Dakle, ako mogu sažeti, kako ste ranije istaknuli, u okviru mehanizma Pakta o stabilnosti najprije bi trebalo pregledati određena ulaganja i eventualno ih izdvojiti radi...

P: Apsolutno.

I: ...bolje harmonizacije...

P: Apsolutno.

I: ...više usklađivanja.

P: Apsolutno. Smatram da je pitanje ulaganja, recimo, kada je riječ o našem Nacionalnom planu za oporavak i otpornost (NPOO), povezano s vrijednošću ulaganja koje države ulažu u ostvarenje ciljeva koje je Europska unija postavila prema svojim pravilima. Smatram da je ovo ključna tema samog pregovora o Paktu o stabilnosti.]

U primjeru (20) govornik koristi pitanje kao polazišnu točku za započinjanje odgovora. Takve se strukture tumače kao sredstvo stvaranja uključenosti, potvrde i interakcijske solidarnosti (v. Tannen 1987a). Štoviše, u nastavku ne dopušta da ga intervjuist prekine pa ponovno ponavlja pitanje i nastavlja elaborirati odgovor jer ne želi izbjeći odgovor na pitanje i želi održati tematski fokus.

(20) *I: Siete un partito dei ricchi, non siete più un partito con un profilo di sinistra nel vostro elettorato. Questo è un problema, Lei se lo pone, oppure no?*

P: Questo qui è il problema...

I: E come pensa di risolverlo?

P: Questo è il problema che hanno tutte oggi, purtroppo, le sinistre europee. (EL)

[I: Vi ste stranka bogatih, niste lijevo profilirana stranka. Smatrate li to problemom ili ne?

P: To je upravo problem...

I: Kako mislite to riješiti?

P: Nažalost, to je problem s kojim se danas suočavaju sve europske lijeve stranke.]

Ova se vrsta ponavljanja odnosi i na zadržavanje i uzimanje riječi kao u primjeru (21). Iako su takvi slučajevi ponavljanja neobični za vrstu intervju u ovom istraživanju jer je politički intervju strukturirani format u obliku pitanja i odgovora, sudionici povremeno zaborave pravila intervju i koriste ovu vrstu ponavljanja kao strategiju izbjegavanja, prekidanja svoga iskaza ili kao način za preuzimanje riječi prekidanjem drugog sudionika.

- (21) *P: Guardi, direttore, Lei sa perché non ci sono vie legali e sicure per l'accesso dell'immigrazione che definite regolare. Perché c'è una pessima legge come la Bossi-Fini che dice, che io, se voglio dare lavoro a qualcuno che viene da fuori, un datore di lavoro lo deve chiamare in Senegal senza conoscerlo e offrirgli un posto di lavoro. Questo è l'unico modo con cui la destra ha disegnato il modo per venire regolarmente in Italia, c'è una grande ipocrisia, perché la destra se la prende sempre con i migranti irregolari.*

AS:¹⁸ Lei come... Lei come regolerebbe... Lei come...

P: Mi faccia finire, scusi, mi faccia finire. La destra se la... sempre, se la prende sempre coi migranti irregolari e mai con chi li impiega irregolarmente nei campi e nelle aziende. È molto facile così, eh, è molto facile così. Servirebbe una...

AS: Guardate che quello è Soumahoro,¹⁹ eh, guardi che quello è Soumahoro, e la famiglia Soumahoro.

P: Lasci stare, lasci stare le questioni... (ES1)

[P: Gospodine uredniče, znate zašto ne postoje legalni i sigurni putevi za pristup imigraciji koju vi definirate kao „legalnu“. Razlog je loš zakon poput onoga „Bossi-Fini“ koji propisuje da, ako želi zaposliti nekoga iz inozemstva, poslodavac ga mora pozvati iz Senegala bez da ga poznaje i ponuditi mu radno mjesto. To je jedini način na koji je desnica osmislila regularni ulazak u Italiju. Tu postoji velika doza licemjerja jer se desnica uvijek okomljuje na ilegalne imigrante.

AS: Kako biste Vi... kako biste Vi uredili... kako biste...

P: Dopustite mi da dovršim, ispričavam se, dopustite da dovršim. Desnica se uvijek okomljuje na ilegalne imigrante, ali nikada na one koji ih ilegalno zapošljavaju na poljima i u tvrtkama. To je vrlo jednostavno, vrlo lako. Trebalo bi...

AS: Gledajte, to je Soumahoro, znate, to su Soumahoro i njegova obitelj.

¹⁸ AS – Alessandro Sallusti (r. 1957.) talijanski je novinar i komentator, bivši glavni urednik novina *Il Giornale* i *Libero*. Više na poveznici: <https://www.treccani.it/enciclopedia/alessandro-sallusti/>; zadnji pristup 25. travnja 2026.

¹⁹ Aboubakar Soumahoro (r. 1980. u Obali Bjelokosti) aktivist i političar, predstavnik u Zastupničkom domu talijanskog parlamenta. Više na poveznici: <https://www.feltrinellieditore.it/autori/soumahoroaboubakar/>; zadnji pristup 25. travnja 2026.

P: Pustite, pustite te stvari...]

U istom primjeru (21), a zbog činjenice da govornici uzastopno prekidaju jedan drugog, pojavljuju se i druge vrste ponavljanja: ona kojom se pokušava povezati iskaz (*'la destra se la prende sempre con i migranti irregolari', 'Lei come'*), odnosno ona koja naglašava iskaz (*'è molto facile così', 'quello è Soumahoro'*). Na ovom se primjeru jasno uočava isprepletenost i međusobna ovisnost različitih vrsta jezičnog ponavljanja.

e) ponavljanje kojim se ostvaruje tekstualna kohezija (Pe)

Važnost ponavljanja za uspostavljanje kohezije uočili su različiti autori, između ostalih Halliday i Hasan (1985), Norrick (1987) i Tannen (2007²⁰). Ovom se vrstom ponavljanja ostvaruje povezanost unutar teksta/diskursa (engl. *cohesion & borrowing*;²⁰ Lichtkoppler 2007: 58; tal. *ripetizione connettiva*; Ponzi 2019: 112). Ponavljaju se dijelovi prethodnog iskaza ili čitavi iskazi kako bi se povezalo ideje i zadržao tematski kontinuitet.

U sljedećim se primjerima leksičkim ponavljanjem ostvaruje tematski kontinuitet – u primjeru (22) ponavljanjem glagola *'giriamo'* i *'raccoliamo'*, odnosno glagola *'giudicare'* u (23). U potonjem primjeru govornik koristi i derivacijski par *'giudicare/giudizio'*. To se ponavljanje može objasniti referencijalnom kohezijom jer se koristi imenica koja upućuje na prethodni referent – glagol – čime se osigurava povezanost i razumljivost cijelog iskaza.

(22) *Dovunque ci **giriamo** noi **raccoliamo**, noi già **giriamo** i territori. Non siamo come la Presidente del Consiglio che si è arroccata nelle stanze dorate di Chigi e anche nella campagna di Sardegna. Adesso io sono in Abruzzo, noi **raccoliamo** il grido di allarme, di sofferenze, di angoscia dei cittadini, delle famiglie, di tutti gli strati e le fasce sociali.* (GC2)

[Kamo god se okrenemo, mi osluškujemo građane; mi već obilazimo ove prostore. Nismo poput predsjednice vlade, koja se zatvorila u zlatne odaje Palače Chigi, pa čak i tijekom kampanje na Sardiniji. Ja se sada nalazim u Abruzzu. Mi prikupljamo pozive upomoć, vapaje boli i tjeskobe građana, obitelji te svih društvenih slojeva i skupina.]

(23) *E poi, insomma, vedremo alla fine di questo percorso se eravamo meno bravi, più bravi, all'altezza, non all'altezza. Questo non lo devo **giudicare** io, in questo contesto. Nel contesto di quello che faccio io, lo devono **giudicare** gli italiani e loro lo **giudicheranno**, è l'unico **giudizio** che mi interessa, uomini e donne, tutti lo devono **giudicare**.* (GM1)

²⁰ U svojoj klasifikaciji, uz funkciju kohezije, Lichtkoppler navodi i funkciju koju, „zbog nedostatka boljeg termina“, naziva funkcijom posudbe jer se elementi iz prethodnih iskaza „posuđuju“ kako bi se zadržao tematski kontinuitet i dodaje da se te dvije funkcije preklapaju. (v. Lichtkoppler 2007: 58)

[I na kraju, nakon završetka ovog procesa vidjet ćemo jesmo li bili manje sposobni, više sposobni, jesmo li bili dorašli ili nedorašli zadatku. To ne trebamo ocjenjivati ja u ovom kontekstu. Moju aktivnost moraju ocijeniti građani Italije, oni će to ocijeniti. To je jedini sud koja me zanima – muškarci i žene, svi to trebaju ocijeniti.]

Primjer (24) pokazuje iskaz u kojem govornik više puta u kratkim, neposrednim rečenicama ponavlja ime grada '*Piombino*'. Funkcija ovog ponavljanja mogla bi biti bolja razumljivost uspostavljanjem kohezije, naime, stalno se vraćajući na ime grada, govornik želi zadržati fokus na toj temi, a istovremeno povezuje cijeli tekst u cjelinu koja se čini lako razumljiva sugovorniku. Moguće je da govornik želi ostaviti dojam da su mu važni „mali“ gradovi, „mali“ ljudi (osobito u odnosu na Ravennu, koju antipodno spominje) pa bi u tom slučaju funkcije ovakvog ponavljanja mogle biti i razvijanje iskaza i naglašavanje.

- (24) *Piombino* è sicuramente una di queste. E non ho nessuno dubbio a dirlo, perché quello che abbiamo ascoltato è la pura verità. Il tema di *Piombino* è ovviamente che la nave di cui stiamo parlando deve arrivare lì con tutti i crismi di tutte le sicurezze che sono necessarie. È ovvio che non può che essere così. Ma il tema di *Piombino* è il motivo per cui io su *Piombino* sempre ho avuto un atteggiamento discendo. Guardate, a *Piombino* non è che si può arrivare lì come a Ravenna, dove c'è l'altro rigassificatore, che verrà fatto. *Piombino* è diverso. Perché *Piombino* ha una storia dietro. (...) Conosco abbastanza bene la storia di *Piombino*. È una storia in cui c'era bisogno di sistemare i lasciti di una storia di siderurgia che ha profondamente ferito quel territorio. (EL)

[Piombino je zasigurno jedno od takvih mjesta. I nema nikakve sumnje u to jer ono što smo čuli predstavlja pravu istinu. Problem u Piombinu očito je taj da brod o kojem govorimo mora tamo stići u skladu sa svim propisanim sigurnosnim standardima. Očito je da ne može biti drukčije. Međutim, pitanje Piombina razlog je zbog kojeg sam prema tom gradu uvijek zauzimao razborit stav. Gledajte, Piombino nije isto što i Ravenna gdje će biti izgrađen drugi terminal za ukapljeni plin (LNG). Piombino je drukčiji jer iza njega stoji povijest. (...) Ja prilično dobro poznajem povijest Piombina. Riječ je o povijesti u kojoj je bilo potrebno riješiti ostatke industrije čelika koja je duboko devastirala taj teritorij.]

Pod ovom vrstom podrazumijevamo i vrstu ponavljanja koje ima specifičnu funkciju ponovnog uspostavljanja govora ili misli. Taj element djeluje kao vezno sredstvo kao u primjeru (25) gdje ponovljeno '*dopo tre mesi*' povezuje segmente iskaza između kojih je umetnuta druga misao. S obzirom na to da je riječ o funkciji vezivanja prekinutog govora, jasno je da će ponovljeni element biti što sličniji prvot-

nom ili će biti identičan. Ponavljanje koje povezuje nikada ne prelazi u varijaciju ili parafrazu jer je cilj ove vrste ponavljanja ponovno uspostaviti govor vraćajući ga na trenutak prije njegova prekidanja. Jasno je da je jedini način da ga točno povežemo u tom trenutku ponoviti iste riječi koje su bile izgovorene neposredno prije prekida.

- (25) *Il Conte I è stato un governo di necessità, lo ricordiamo, **dopo tre mesi**. Non è stato un governo di elezione. **Dopo tre mesi** o si tornava a votare. Ricordiamo che il PD rifiutò all'ultimo, dopo, io non c'ero ancora, negoziazioni in corse. Ci fu lo scarto di Renzi, abbandonò il Movimento 5 Stelle dopo varie negoziazioni riservate. A quel punto lì, **dopo tre mesi**, o andavi con un contratto di governo dettagliato, provavi questa esperienza di governo o si ritornava a votare.* (GC1)

[Prva Conteova vlada bila je, podsjetimo, vlada iz potrebe, nakon tri mjeseca. To nije bila vlada koja bi proizašla iz jasne izborne pobjede. Nakon tri mjeseca trebalo je ili pokušati sastaviti vladu ili ponovno ići na izbore. Podsjetimo da je Demokratska stranka (PD) odbila pregovore u posljednjem trenutku, a ja tada još nisam bio uključen. Došlo je do razlaza s Renzijem, koji je napustio Pokret 5 zvijezda nakon raznih tajnih pregovora. U tom trenutku, nakon tri mjeseca, trebalo je nastaviti raditi na detaljnom koalicijskom ugovoru i pokušati voditi takvu vladu ili je trebalo ponovno ići na izbore.]

Ova vrsta ponavljanja ima funkciju, neovisno o tome koja je bila namjera govornika, olakšati produkciju iskaza i međusobno razumijevanje, osigurati tematsku koherentnost čak i u slučaju prekida jer se tako ponovno uspostavlja kontekstualna situacija koja je prethodila pauzi.

6. Zaključci

Provedeno istraživanje potvrdilo je da je fenomen ponavljanja u političkom intervjuu primarno namjeran, figurativan i pragmatički motiviran proces, a ne tek nusproizvod spontanoga govora ili kognitivnog opterećenja. Polazeći od teorijskih odrednica koje ponavljanje klasificiraju kao pragmatičko, stilsko ili diskursno (Bazzanella 2011; Van Lancker Sidtis i Wolf 2015), analiza je pokazala kako govornici u strogo strukturiranom okruženju političkog intervjuiranja svjesno koriste ponavljanje kao sredstvo za postizanje persuzivnog učinka i jačanje ilokucijske snage iskaza.

Kvantitativna analiza 507 zabilježenih jedinica otkrila je statistički značajnu neujednačenost u distribuciji pet promatranih kategorija ($\chi^2(4) = 90,63$, $p < 0,001$). Dobiveni rezultati odražavaju sustavne obrasce upotrebe strategije jezičnog ponavljanja koji bi se mogli sažeti u nekoliko točaka:

- a) Dominacija retoričkih funkcija: Najzastupljenije su kategorije naglašavanje dijelova iskaza (Pc; 32,5 %) i razvoj iskaza radi osiguravanja razumijevanja (Pb; 27,2 %). Koncentracija podataka u ovim kategorijama potvrđuje tezu da politički diskurs često instrumentalizira formu nauštrb čistog propozicijskog sadržaja, usmjeravajući se na učinak koji se želi postići kod ciljane publike.
- b) Perifernost oklijevanja: Kategorija ponavljanja radi dobivanja na vremenu (Pa; 10,8 %) zabilježila je najnižu učestalost. To upućuje na visoku razinu komunikacijske kompetencije ispitanika; kao iskusni govornici pripremljeni na tematske okvire, političari rijetko pribjegavaju ponavljanju zbog nesnalaženja, već dominiraju diskursom unaprijed osmišljenim retoričkim obrascima.
- c) Stabilnost strategija: Iako ukupna frekvencija ponavljanja po intervjuu varira ($M \approx 42,3$), kvalitativni uvid u pojedinačne slučajeve (npr. ES1, GM, GC) potvrđuje dosljednu prevlast kategorija Pb i Pc, što ukazuje na postojanje preferiranih diskursnih obrazaca unutar analiziranog žanra.

Rezultati istraživanja upućuju na zaključak da upotreba ponavljanja nije slučajni jezični fenomen, već rezultat svjesnih ili automatiziranih diskurzivnih strategija prilagođenih specifičnom komunikacijskom kontekstu. Naime, jezično je ponavljanje u analiziranom korpusu inherentno persuazivnog karaktera. Ono služi kao alat za usmjeravanje pozornosti slušatelja, pojačavanje prijemчивosti poruka i retoričko uokvirivanje političkih stavova. S obzirom na to da su kategorije koje se odnose na sugovornikovu angažiranost (Pd) i tekstualnu koheziju (Pe) zadržale stabilan, ali sekundaran položaj, može se utvrditi da je primarna funkcija ponavljanja u političkom intervjuu strateška afirmacija vlastitih stavova, čime se potvrđuje pragmatička specifičnost ovog govornog žanra.

Kvalitativna interpretacija potvrđuje složenu prirodu ponavljanja kao višedimenzionalnog fenomena koji integrira kontinuitet i transformaciju (v. Bazzanella 1994, 2011), doprinoseći organizaciji diskursa, persuazivnoj snazi i interpersonalnoj dinamici u strukturiranim kontekstima kao što su politički intervjui. Takva multifunkcionalnost naglašava pragmatičku ulogu ponavljanja u oblikovanju argumentacije i utjecaju na percepciju javnosti. Nadalje, kvalitativna analiza također potvrđuje stratešku ulogu ponavljanja u persuazivnoj komunikaciji, gdje dominantne funkcije naglašavanja i reformulacije prioritetno služe ilokucijskoj snazi, a ne propoziciji.

Buduća bi se istraživanja mogla usmjeriti na komparativne analize s drugim političkim sustavima ili medijskim formatima, primjenom longitudinalnih ili multimodalnih pristupa za daljnje razumijevanje kontekstualnih varijacija i kulturnih specifičnosti strategije jezičnog ponavljanja.

Literatura

- Aitchison, Jean. 1994. "Say, say it again Sam": the treatment of repetition in linguistics. U Fischer, Andreas (ur.), *SPELL (Swiss Papers in English Language and Literature)*, *Repetition*, svezak 7, 15–34. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Barbaresi, Lavinia Merlini. 1996. Markedness reversal in dialogic repetition. U Bazzanella, Carla (ur.), *Repetition in dialogue*, 104–118. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Barotto, Alessandra; Mattioli, Simone. 2020. Reduplicazione e ripetizione in tipologia: due strategie separate o espressione dello stesso fenomeno? *CLUB Working Papers in Linguistics* 4. 47–66.
- Bazzanella, Carla. 1994. *Le facce del parlare. Un approccio pragmatico all'italiano parlato*. Firenze: La Nuova Italia.
- Bazzanella, Carla (ur.). 1996. *Repetition in dialogue*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Bazzanella, Carla. 1999. Forme di ripetizione e processi di comprensione nella conversazione. U Galatolo, Roberta; Pallotti, Gabriele (ur.), *La conversazione. Un'introduzione allo studio dell'interazione verbale*, 205–225. Milano: Raffaello Cortina.
- Bazzanella, Carla. 2011. Redundancy, repetition, and intensity in discourse. *Language Sciences* 33. 243–254. <http://dx.doi.org/10.1016/j.langsci.2010.10.002>
- Blum-Kulka, Shoshana. 1983. The dynamics of political interviews. *Text – Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse* 3(2). 131–154. <http://dx.doi.org/10.1515/text.1.1983.3.2.131>
- Bonacchi, Silvia. 2017. What does reduplication intensify? U Napoli, Maria; Ravetto, Miriam (ur.), *Exploring intensification: synchronic, diachronic and cross-linguistic perspectives*, 289–303. Amsterdam: John Benjamins.
- Dedačić, Mirjana N. 2005. Ironic denial: *tobože* in Croatian political discourse. *Journal of Pragmatics* 37. 667–683. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2004.09.002>
- Desideri, Paola. 1989. Il discorso politico. Profilo linguistico di Moro, Craxi, Pannella. *Italia contemporanea* 174. 5–15.
- Fetzer, Anita. 2000. Negotiating validity claims in political interviews. *Text & Talk* 20(4). 415–460. <https://doi.org/10.1515/text.1.2000.20.4.415>
- Finkbeiner, Rita; Freywald, Ulrike (ur.). 2018. *Exact repetition in grammar and discourse*. Berlin: Mouton de Gruyter. <http://dx.doi.org/10.1515/9783110592498>
- Freywald, Ulrike; Finkbeiner, Rita. 2018. Exact repetition or total reduplication? Exploring their boundaries in discourse and grammar. U Finkbeiner, Rita; Freywald, Ulrike (ur.), *Exact repetition in grammar and discourse*, 3–28. Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110592498-001>
- Gil, David. 2005. From repetition to reduplication in Riau Indonesian. U Hurch, Bernhard (ur.), *Studies on Reduplication*, 31–64. Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110911466.31>
- Halliday, Michael A. K.; Hasan, Ruqaiya. 1985. *Language, context, and text: aspects of language in a social-semiotic perspective*. Geelong, Australia: Deakin University. <https://doi.org/10.2307/3586740>
- Hurch, Bernhard. 2005. *Studies on Reduplication*. Berlin: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110911466>
- Inkelas, Sharon; Downing, Laura. 2015. What is reduplication? Typology and analysis Part 1/2: The typology of reduplication. *Language and Linguistics Compass* 9(12). 502–515. <https://doi.org/10.1111/lnc3.12166>

- Lauerbach, Gerda. 2007. Argumentation in political talk show interviews. *Journal of Pragmatics* 39(8). 1388–1419. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2007.04.004>
- Lauerbach, Gerda; Fetzer, Anita. 2007. Political discourse in the media: Cross-cultural perspectives. U Lauerbach, Gerda; Fetzer, Anita (ur.), *Political discourse in the media: Cross-cultural perspectives*, 3–28. Amsterdam: John Benjamins. <http://dx.doi.org/10.1075/pbns.160.03lau>
- Lausberg, Heinrich. 1969. *Elementi di retorica*. Bologna: Il Mulino.
- Lichtkoppler, Julia. 2007. 'Male. Male.' – 'Male?' – The sex is Male. The role of repetition in English as a lingua franca conversations. *VIEW[Z]: Vienna English working papers* 16(1). 39–65. (dostupno na stranici: http://anglistik.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/dep_anglist/weitere_Uploads/Views/views_0701.PDF) (zadnji pristup: 16/03/2025)
- Marković, Ivan. 2007. Repeticija i reduplikacija u hrvatskome. *Suvremena lingvistika* 64. 141–157.
- Moravcsik, Edith. 1978. Reduplicative constructions. U Greenberg, Joseph H. (ur.), *The universals of human language*, 297–334. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Mortara Garavelli, Bice. 1994. *Manuale di retorica*. 4. izd. Milano: Bompiani.
- Murata, Kumiko. 1995. Repetitions: a cross-cultural study. *World Englishes* 14(3). 343–356. <https://doi.org/10.1111/j.1467-971X.1995.tb00078.x>
- Nigoević, Magdalena. 2020. *Intenzifikacija u jeziku: S primjerima iz hrvatskog i talijanskog jezika*. Split: Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu.
- Nigoević, Magdalena. 2024. Obrasci ponavljanja u Smojinoj „Kronici o našem Malom mistu“ i njezinu prijevodu na talijanski jezik. U Nigoević, Magdalena; Runjić-Stoilova, Anita (ur.), *Smojinih 100. Monografija u povodu 100. godišnjice rođenja Miljenka Smoje*, 229–253. Split-Zagreb: Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet; Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
- Norricks, Neal R. 1987. Functions of repetition in conversation. *Text - Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse* 7(3). 245–264. <https://doi.org/10.1515/text.1.1987.7.3.245>
- Norricks, Neal R. 2010. Listening practices in television celebrity interviews. *Journal of Pragmatics* 42(2). 525–543. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2009.07.002>
- Ponzi, Maria Francesca. 2019. Il carattere multifunzionale della ripetizione fra regolarità e anomalie. Uno studio applicato all'*IsraelKorpus*. *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata* (SILTA) 1. 105–121.
- Roeper, Tom; Speas, Margaret (ur.). 2014. *Recursion: Complexity in Cognition*. Springer Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-05086-7>
- Rubino, Carl. 2005. Reduplication: Form, function and distribution. U Hurch, Bernhard (ur.), *Studies on reduplication*, 11–30. Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110911466.11>
- Scott, W. Richard. 2014. *Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities*. 4. izd. SAGE Publications.
- Stolz, Thomas. 2018. (Non-)Canonical reduplication. U Urdze, Aina (ur.), *Nonprototypical reduplication*, 201–277. Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110599329-007>
- Stolz, Thomas; Levkovych, Nataliya. 2018. Function vs. form – On ways of telling repetition and reduplication apart. U Finkbeiner, Rita; Freywald, Ulrike (ur.), *Exact repetition in grammar and discourse*, 29–66. Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110592498-002>

- Tannen, Deborah. 1987a. Repetition in conversation as spontaneous formulaicity. *Text* 7(3). 215–243. <https://doi.org/10.1515/text.1.1987.7.3.215>
- Tannen, Deborah. 1987b. Repetition in conversation: toward a poetics of talk. *Language* 63(3). 574–605. <https://doi.org/10.2307/415006>
- Tannen, Deborah. 2007. *Talking voices. Repetition, dialogue, and imagery in conversational discourse*. 2. izd. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511618987>
- Thornton, Anna Marie. 2009. Italian verb reduplication between syntax and the lexicon. *Italian Journal of Linguistics* 21(1). 235–261.
- Van Lancker Sidtis, Diana; Wolf, Rachel. 2015. Pragmatic verbal repetition: review and application of a new method of quantification. *Text & Talk* 35(2). 263–287. <https://doi.org/10.1515/text-2014-0037>
- Wierzbicka, Anna. 1986. Italian reduplication: cross-cultural pragmatics and illocutionary semantics. *Linguistics* 24(2). 287–316. <https://doi.org/10.1515/ling.1986.24.2.287>
- Wong, Jean. 2000. Repetition in conversation: a look at 'first and second sayings'. *Research on Language and Social Interaction* 33(4). 407–424. https://doi.org/10.1207/S15327973RL-SI3304_03

IZVORI

- EL: Enrico Letta (12/09/2022);
<https://www.youtube.com/watch?v=a0w9My4UneI&pp=ygUXZW5yaWNvIGxldHRhI-GludGVydmlzdGE%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- GM1: Giorgia Meloni_1 (1/12/2023);
<https://www.youtube.com/watch?v=5vjOFZY55Gc&t=536s&pp=ygUZZ2lvcmdpYSBt-ZWxvbmkgW50ZXJ2aXN0YQ%3D%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- GM2: Giorgia Meloni_2 (30/11/2023);
<https://www.youtube.com/watch?v=IL-dgBlTQq8&pp=ygUZZ2lvcmdpYSBtZWxvbmkgW50ZXJ2aXN0YQ%3D%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- GM3: Giorgia Meloni_3 (4/10/2023);
https://www.youtube.com/watch?v=fQ8J2EXYS_A&t=10s (zadnji pristup: 16/03/2025)
- GC1: Giuseppe Conte_1 (29/01/2024);
https://www.youtube.com/watch?v=_V-ALsCotQY&t=577s&pp=ygUZZ2l1c2Vw-cGUgY29udGUgaW50ZXJ2aXN0YQ%3D%3D (zadnji pristup: 16/03/2025)
- GC2: Giuseppe Conte_2 (29/02/2024);
<https://www.youtube.com/watch?v=41JcFDaGrFQ> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- MR1: Matteo Renzi_1 (18/02/2024);
<https://www.youtube.com/watch?v=xeq5IOdQUQY> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- MR2: Matteo Renzi_2 (3/02/2024);
<https://www.youtube.com/watch?v=qEa93nCsnlg&pp=ygUXbWF0dGVvIHJlbnppI-GludGVydmlzdGE%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)
- MR3: Matteo Renzi_3 (8/01/2024);
https://www.youtube.com/watch?v=3Td1VeVaM_M (zadnji pristup: 16/03/2025)
- ES1: Elly Schelin_1 (17/02/2023);

<https://www.youtube.com/watch?v=xda4w9sxBWU&pp=ygUXZWxseSBzY2hsZWluI-GludGVydmlzdGE%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)

ES2: Elly Schelin_2 (15/12/2023);

<https://www.youtube.com/watch?v=g5c9ONwFp3A&pp=ygUXZWxseSBzY2hsZWluI-GludGVydmlzdGE%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)

EB: Emma Bonino (23/09/2022);

<https://www.youtube.com/watch?v=n5jLBEEmIg0&pp=ygUWZW1tYSBib25pb-m8gaW50ZXJ2aXN0YQ%3D%3D> (zadnji pristup: 16/03/2025)

REPETITION ON EXAMPLES OF INTERVIEWS WITH ITALIAN POLITICIANS

This paper analyses the repetition types in a specific subtype of political discourse – the media political interview. A political interview is a conversational type in which institutional participants take part in order to comment on a specific topic, and their speech is directed by media experts (cf. Lauerbach and Fetzer 2007). The roles, functions and motivation of the participants are determined by the environment in which the political interviews take place, and it is mostly an institutional and/or media environment and by its very nature it should be a structured speech with clearly defined rules and interactional norms. Nevertheless, the use of repetition which can have different functions is very common: from those arising from speakers' insecurity, discomfort, or communicative disfluency, to those that are consciously employed in order to emphasize specific words, phrases, or entire statements, thereby enhancing the salience of the message and drawing the audience's attention. Such repetitions serve to increase the illocutionary force of the utterance and contribute to its persuasive effect. This supports the assumption that political discourse frequently ignores the content, that is, the proposition, and that it most often focuses on the effect that one wants to achieve when addressing the target audience.

The aim of the research, using the examples of media interviews with Italian politicians, is to point out the different functions of repetition that politicians use in this political discourse subtype. The analysed corpus consists of twelve (12) interviews with Italian politicians and journalists available on the YouTube platform (video clips are approximately 15–25 minutes long each), which were produced between 2002 and 2024. The interviews, lasting approximately four (4) hours, were transcribed in full so that various types of repetition could be extracted and analysed.

In order to accomplish the research questions, the interviews are analysed qualitatively and quantitatively, with the classification of different types of repetition according to the functional categorization (adapted and expanded from Lichtkoppler 2007; Ponzi 2019). This classification enabled the analysis of the frequency and functional distribution of repetitions in the interviews.

Keywords: political interview, discourse analysis, repetition types, Italian language

Adresa autorice:

Magdalena Nigoević

Filozofski fakultet

HR – 21 000 Split, Poljička cesta 35

magda@ffst.hr